

Remissyttrande

Datum
2020-05-19
Handläggare
Lina Gunnarsson Kearney

Dnr
812-2020
Direkt
010-698 63 37

Mottagare
Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Framtidens Kemikaliekontroll – Hantering av kombinationseffekter och gruppvis bedömning av ämnen SOU 2019:45

Sammanfattning

Havs- och vattenmyndighetens remissvar inskränker sig till att omfatta information och rekommendationerna som direkt rör vattendirektivet. Vi tillstyrker i huvudsak de förslag som lämnas under 6.10 (*Stärk kraven på riskbedömning av blandningar och gruppering i den kommande översynen av ramdirektivet för vatten*). HaV vill understryka att det finns stora möjligheter att förbättra hanteringen av kombinationseffekter även inom vattendirektivets nuvarande ramar, vilket dock kräver ytterligare resurser.

Havs- och vattenmyndighetens inställning

Generella synpunkter

Havs- och vattenmyndigheten tycker generellt att frågan om hantering av kombinationseffekter och gruppvis bedömning av ämnen är prioriterad och vi har valt att i huvudsak yttra oss angående information och rekommendationer som direkt rör vattendirektivet.

I stycke 6.10 (*Stärk kraven på riskbedömning av blandningar och gruppering i den kommande översynen av ramdirektivet för vatten*) delas rekommendationen upp i två punkter.

HaV tillstyrker en fortsatt utveckling av gruppvis hantering av kemikalier avseende ämnen enligt prioämnesdirektivet och så kallade särskilda förorenande ämnen.

HaV tillstyrker också införandet av effektbaserade metoder (EBM) vilket framfördes av HaV i kommissionens samråd om Fitness check of the Water Framework Directive and Floods Directive: *”Vi anser att effektbaserade övervakningsmetoder bör införlivas i vattendirektivet och att effektbaserade metoder skall kunna användas som stöd vid klassificering av ekologisk och kemisk status.”* HaV har varit med och lett arbetet samt deltagit i arbetsgrupp om EU- vägledning för effektbaserade metoder (se t.ex. <https://circabc.europa.eu/sd/a/d6e30d57-cdfo-4a45-9b30->

b24d5df5d8d6/3a%20-%20Effect-
Based%20Methods%20Final%20Draft%20Report.docx)

I punkt ett är det oklart för HaV om och vilka ytterligare särskilda bestämmelser utredaren syftar på. HaV väljer därför att endast yttra sig om de två specificerade förslagen ovan.

HaV tillstyrker förslaget i punkt två om att tillsätta en utredning som belyser möjligheter och utmaningar med en utvecklad samordning mellan EU:s olika typer av kemikalielagstiftning och vattendirektivet. Detta är önskvärt ur många synvinklar men det finns stora praktiska utmaningar med en ökad koordinering mellan regelverken som behöver belysas.

Detaljerade synpunkter

Informationen som presenteras i bakgrundsstycket 6.10.1 är något otydligt, stundtals missvisande och vissa engelska fraser har inte översatts alls eller översatts felaktigt (t.ex. på ett par ställen översatts EBM felaktigt till effekt baserade åtgärder eller effekt baserad monitorering).

HaV vill förtydliga följande:

- Det huvudsakliga syftet med vattendirektivet är att säkerställa god vattenkvalitet. Detta görs genom identifiering av påverkanskällor, systematisk övervakning av miljötillståndet och genom att rikta åtgärdsinsatserna så att god status kan uppnås (om det är tekniskt och ekonomiskt möjligt).
- Potentiella risker för effekter orsakade av kemikalieexponering i eller via akvatiska ekosystem hanteras inte bara genom användandet av gränsvärden (miljökvalitetsnormer) för prioriterade ämnen/ämnesgrupper och nationella bedömningsgrunder för särskilda förorenande ämnen/ämnesgrupper (river basin specific pollutants) utan också via ett generellt skydd för ekosystemens funktion. Det finns ingen begränsning i antal särskilda förorenande ämnen/ämnesgrupper som kan tillämpas. I de mål som anges i vattendirektivet ingår att ekosystemens funktion ska skyddas. Detta sker genom att påverkanskällor ska åtgärdas där de orsakar påverkan på artsammansättning jämfört med referensförhållanden.

Det finns stora utmaningar i genomförandet av vattendirektivet men också stora möjligheter att förbättra hanteringen av kombinationseffekter inom de ramar direktivet ger. HaV vill understryka vikten av att Sverige fortsätter förbättra genomförandet av vattendirektivet parallellt med arbetet med en eventuell revidering av direktivet. Exempelvis genom fortsatt arbete inom området biologiska effektbaserade metoder (EBM), förbättrad miljöövervakning samt framtagande av ytterligare bedömningsgrunder för särskilda förorenande ämnen som i större utsträckning inkluderar grupper av kemikalier. För att genomföra detta krävs ytterligare resurser vilket

skulle kunna frigöras om förslaget med en vattenavgift för övervakning genomförs i enlighet med SOU 2019:66, en utvecklad vattenförvaltning.

HaV tillstyrker att hantering av kombinationseffekter och gruppvis bedömning av ämnen behandlas som en prioriterad fråga, om EU-kommissionen beslutar att direktivet ska revideras. Prioriteringen bör dock också innefatta tillämpningen inom de ramar som redan ges. Detta eftersom konsultationstiden är avslutad och det inte är säkert att vattendirektivet kommer att öppnas upp för förändringar.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Jakob Granit efter föredragning av utredaren Lina Gunnarsson Kearney. I den slutliga handläggningen av ärendet har även utredarna Niklas Hanson och Anneli Harlén, verksjuristen Ramona Liveland, enhetschef Signild Nerheim, biträdande avdelningschef Per Olsson och avdelningschef Mats Svensson medverkat.

Jakob Granit

Lina Gunnarsson Kearney